

Ämne: Geografi

Årskurs: Åk 3

Lektionsplanering: Skånes största sjöar och åar - Arbetsblad för Åk 3

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium E	Betygskriterium C
Kartkunskap och enkla undersökningar av geografiska kartor.	Eleven kan med hjälp hitta och placera ut platser på enkla kartor.	Eleven kan utan hjälp identifiera och placera ut platser på enkla kartor.

[Lgr22, Geografi, Åk 1-3]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till kartor och karttecken (10 min)

- Visa en enkel karta över Skåne med utmärkta sjöar och åar.
- Förklara vad sjöar och åar är och varför de är viktiga.
- Gå igenom några grundläggande karttecken.
- Visa hur man hittar rätt plats på kartan.
- Diskutera var elever har sett sjöar och åar i verkligheten.

2. Genomgång av Skånes största sjöar (10 min)

- Presentera de största sjöarna i Skåne, till exempel Ivösjön, Ringsjön och Vombsjön.
- Beskriv kort vart de ligger och deras storlek.
- Visa på kartan var sjöarna finns.
- Prata om vad man kan göra vid sjöarna, t.ex. bada, fiska eller åka båt.
- Förklara varför sjöarna kan se olika ut.

3. Genomgång av Skånes viktigaste åar (10 min)

- Introducera åar som Rönne Å och Helge Å.
- Berätta om deras längd och betydelse för natur och människor.
- Visa åarnas läge på kartan.
- Diskutera vad en å gör i landskapet.
- Fråga eleverna vad de vet om åar.

4. Arbetsblad: Sätta ut sjöar och åar på karta (15 min)

- Dela ut arbetsblad med en kartbild över Skåne utan märkta sjöar och åar.
- Eleverna ska sätta ut de största sjöarna och åarna på rätt plats.
- Ge stöd och hjälp där det behövs.
- Kontrollera och diskutera resultaten i klassen.

5. Sammanfattning och reflektion (5 min)

- Sammanfatta vad eleverna har lärt sig.
- Fråga vad de tycker är roligt med sjöar och åar.
- Uppmuntra eleverna att berätta om egna erfarenheter kring vatten i naturen.

Ämnesinnehåll

- **Skånes geografi:** De största sjöarna och åarna, deras namn och läge.
- **Kartkunskap:** Hur man använder en karta för att hitta och markera geografiska platser.
- **Vattnets betydelse:** Varför sjöar och åar är viktiga för natur, djur och människor.
- **Begrepp:** Sjö, å, karta, nord, syd, öst, väst.
- **Miljö:** Enkla exempel på hur människor kan påverka sjöar och åar.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Sjö	Ett område med vatten, större än en damm.	Från fornsvenska "sjō", besläktat med engelska "sea".
Å	Ett vattenflöde som rinner, mindre än en flod.	Från fornsvenska "å", germanskt ursprung.
Karta	En bild som visar landskapet från ovan.	Från tyskans "Karte", från latin "charta" (papper).
Nord	En av världens fyra väderstreck, mot polen.	Från fornsvenska "norðr".
Vattendrag	Flod eller å som rinner med vatten.	Sammanställning av vatten och drag, gammalt svenskt uttryck.

Diskussionsfrågor

1. Varför tror du att det är viktigt att veta var sjöar och åar finns på en karta? Hur kan det hjälpa oss i vardagen eller om man går vilse?
2. Vad tror du skulle hända om sjöarna eller åarna i Skåne försvann? Hur skulle det påverka djuren, människor och naturen?
3. Kan man använda vatten från sjöar och åar till något annat än att

dricka och bada? Ge exempel på saker vi kan göra med vattnet.

4. Hur kan vi ta hand om våra sjöar och åar så att de inte blir smutsiga eller förstörda? Vad kan vi göra för att hjälpa till?

Aktivitet

Eleverna får ett arbetsblad med en kartbild över Skåne där de ska markera ut de största sjöarna och åarna. De får först prova att placera ut dem med hjälp av förebilden på tavlan. När alla har försökt kan eleverna samarbeta i par för att jämföra och rätta sina kartor tillsammans. Som avslutning kan klassen diskutera vilka sjöar och åar de känner till och om någon har varit vid dem. Detta tränar både kartkunskap och att samarbeta. Arbetsbladet kan också användas som stöd vid nästa lektion.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är en sjö?	En stor vattenmassa, oftast sötvatten, omgiven av land.
2. Vad är en å?	Ett vattendrag som rinner, mindre än en flod.
3. Nämn en stor sjö i Skåne.	Ivösjön, Ringsjön eller Vombsjön.
4. Vilka två åar är de största i Skåne?	Rönne Å och Helge Å.
5. Vad visar en karta?	En bild över landskapet från ovan.
6. Varför är det viktigt att känna till sjöar?	För att kunna hitta rätt och förstå landskapet och dess natur.
7. Vad kan man göra vid en sjö?	Bada, fiska, åka båt och leka.
8. Vad kan du hitta på en karta?	Vägar, städer, sjöar, åar och andra viktiga platser.
9. Hur kan vi skydda sjöar och åar?	Genom att inte kasta skräp, undvika föroreningar och ta hand om naturen.
10. Vad betyder nord på en karta?	Det är en väderstreck, visar uppåt på kartan mot norr.

Citat

"Att lära sig läsa en karta är som att få en nyckel till världen omkring sig." – Bodil Jönsson, 2004

Detta citat visar hur viktigt det är för elever att tidigt lära sig kartkunskap för att bättre förstå sin omgivning och kunna orientera sig i världen.

"Vatten är källan till allt liv, och utan kunskap om vatten i vår natur förlorar vi en del av vår historia och framtid." – Anders Wijkman, 2010

Det belyser vattnets betydelse i natur och samhälle, vilket kopplas till

lektionens tema om sjöar och åar.

Tags: [Lektion](#)